

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **M. P.**
bytem X
zastoupen Mgr. Bc. Ivo Nejezchleb
advokát, sídlem Joštova 138/4, 602 00 Brno
proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlím Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019, sp. zn. SZ/MPSV-2019/19415-921, č. j. MPSV-2019/32212-921,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 2. 2019, sp. zn. SZ/MPSV-2019/19415-921, č. j. MPSV-2019/32212-921, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 4. 1. 2019, č.j. 5189/19/BM **se zrušuje**.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit na náhradě nákladů řízení žalobci částku **2600 Kč**, a to ve lhůtě **30 dnů** ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Ivo Nejezchleba, advokáta se sídlem Joštova 138/4, 602 00 Brno.
- IV. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2019, sp. zn. SZ/MPSV-2019/19415-921, č. j. MPSV-2019/32212-921 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 4. 1. 2019, č. j. 5189/19/BM (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o povinnosti vrátit příspěvek nebo poměrnou část příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo ve výši 50.470 Kč a o povinnosti vrátit příspěvek nebo poměrnou část příspěvku na zvláštní pomůcku do dne 31. 1. 2019 na účet prvostupňového orgánu.

II. Napadené rozhodnutí

2. V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení a skutkový stav. Důvodem pro uložení povinnosti vrátit příspěvek byla skutečnost, že žalobce v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku pozbyl vlastnické právo k poskytnuté pomůcce, a proto byl povinen vrátit poměrnou část tohoto příspěvku ve výši 50 470 Kč.
3. Žalovaný v první řadě odkázal na právní úpravu obsaženou v zákoně č. 329/2011 Sb., zejm. pak ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, kde je upravena povinnost oprávněné osoby vrátit příspěvek nebo jeho poměrnou část, jestliže v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců p osobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvků nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla právo ke zvláštní pomůcce.
4. Žalobce zakoupil vůz Š. S. X za 96740Kč, na nějž mu byl prvostupňovým orgánem poskytnut příspěvek ve výši 100 000 Kč rozhodnutím ze dne 20. 7. 2015, č. j. 547027/15/BM (dále jen „rozhodnutí o přiznání příspěvku“). Žalobce byl také poučen, že pokud v období 120 kalendářních měsíců jdoucích ode dne vyplacení příspěvku pozbude vlastnické právo ke zvláštní pomůcce, je povinen vrátit poměrnou část tohoto příspěvku. Novelou z. č. 301/2017, jímž se mění zákon č. 329/2011 Sb., došlo ke změně v ustanovení § 9 odst. 11 tohoto zákona a číslo „120“ bylo nahrazeno „84“, a to i pro příspěvky přiznané před účinností této novely. Proto prvostupňový orgán vycházel ze sedmiletého období místo původního desetiletého.
5. Rozhodnou skutečností pro vrácení dávky je skutečnost, že žalobce doložil kupní smlouvu prokazující prodej motorového vozidla ze dne 19. 12. 2018 (dále také jen „kupní smlouva“). Od této smlouvy však žalobce následně odstoupil a vozidlo je i nadále v jeho vlastnictví. Odstoupení od smlouvy však prvostupňovému orgánu nebylo nijak doloženo. Žalobce tak neučinil ani v odvolacím řízení. Doklad o technické prohlídce vozidla ze dne 5. 12. 2018, který byl přiložen k odvolání žalobce, není pro řízení ve věci relevantní.
6. Žalovaný dospěl k témuž závěru jako prvostupňový orgán, že žalobci vznikla povinnost vrátit poskytnutý příspěvek na zvláštní pomůcku, neboť v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla na základě předložené kupní smlouvy ze dne 19. 12. 2018 pozbyl vlastnické právo ke zvláštní pomůcce.

7. V závěru žalovaný poukázal na to, že vzhledem k věcné správnosti prvostupňového rozhodnutí vysprávil jeho odůvodnění ve smyslu ustálené judikatury správních soudů (§ 89 správního řádu).

III. Žaloba

8. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl, že na předmětném motorovém vozidle se vyskytla závada, pro niž se stalo téměř nepojízdným. Podle názoru autoservisu bylo do vozidla nutno investovat přibližně 65 000 Kč, což žalobci neumožňuje jeho finanční situace. Žalobce se tedy rozhodl předmětné vozidlo prodat. Jednal bez znalosti právní úpravy, a proto nebyl schopen posoudit dopady svého právního jednání. Za účelem převodu vlastnického práva k vozidlu uzavřel dne 19. 12. 2018 kupní smlouvu.
9. Kupující následně odstoupila od kupní smlouvy právě pro vady, které se na motorovém vozidle vyskytovaly. Vlastnické právo žalobce k motorovému vozidlu tedy nebylo nikdy převedeno a trvá dále.
10. Dále žalobce uvedl, že předložil kupní smlouvu uzavřenou dne 19. 12. 2018 prvostupňovému orgánu, který na jejím základě vydal prvostupňové rozhodnutí o vrácení části příspěvku ve výši 50 470 Kč.
11. Žalobce zopakoval, že správní orgány ve svých rozhodnutích nezohlednily, že odstoupil od smlouvy, a proto jsou jejich rozhodnutí nesprávná a nezákonná. Z uvedených důvodů navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

12. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 12. 6. 2019 uvedl, že považuje žalobu za nedůvodnou. Podle jeho názoru zákon v ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 329/2011 Sb. spojuje vznik povinnosti vrátit dávku či její část s pozbytím vlastnického práva k motorovému vozidlu.
13. Žalovaný konstatoval, že lhůta 84 kalendářních měsíců měla žalobci uplynout dne 14. 8. 2022. Žalobce byl také o povinnosti vrátit dávku v zákonem stanovených případech poučen.
14. Tvzení žalobce v souvislosti s jeho postupem při dispozici s vozidlem považuje žalovaný za rozporná a zcela nelogická. Lze pochybovat o tom, že žalobce pozbyl vlastnické právo k vozidlu uzavřením kupní smlouvy. V tomto ohledu žalovaný poukázal na právní úpravu převodu vlastnického práva k movité věci (§ 1099 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů).
15. Podle názoru žalované již k okamžiku uzavření kupní smlouvy existovala zákonná povinnost žalobce vrátit poskytnutý příspěvek. Ohledně pozdějšího odstoupení kupujícího od kupní smlouvy žalovaný vychází z toho, že tato skutečnost nebyla žalobcem nijak doložena ani v řízení před prvostupňovým orgánem, ani v odvolacím řízení. Proto žalovaný nemohl tyto tvrzené skutečnosti nijak zohlednit.
16. Z uvedených důvodů navrhl žalovaný, aby byla žaloba zamítnuta.
17. Žalobce reagoval prostřednictvím zvoleného zástupce na vyjádření žalovaného **replikou** ze dne 16. 7. 2019. Především poukázal na právní úpravu odstoupení od smlouvy účinnou v době uzavření kupní smlouvy na vozidlo. Odstoupením od smlouvy se podle ust. § 2004 odst. 1 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, závazek zrušuje od počátku, což z hlediska

ust. § 12 odst. 1 písm. c) zák. č. 329/2011 Sb. znamená, že žalobce vlastnické právo k předmětnému vozidlu dosud nepozbyl.

18. Žalobce dále namítl, že prvostupňový orgán nedostal požadavků na řádné zjištění skutkového stavu věci. Zejm. neprovedl důkazy za účelem zjištění, zda žalobce skutečně vozidlo prodal a za jakých podmínek, dále zdali a kdy došlo k přepisu vozidla v registru silničních vozidel. Dále nezjistil, kdo byl vlastníkem a provozovatelem vozidla ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí. Podle žalobce je dále relevantní, kdo byl skutečným držitelem vozidla ke dni rozhodování prvostupňového orgánu a v jakém technickém stavu se toto vozidlo nacházelo ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí.
19. Žalovaný dále nezohlednil tvrzení žalobce o jeho současném nepříznivém zdravotním stavu, dále sociální situaci a důvodech, které ho vedly k prodeji vozidla a které popisuje ve svých předchozích písemných vyjádřeních v této věci. Žalobce se domnívá, že tyto skutečnosti lze považovat za důvody zvláštního zřetele hodného podle ust. § 12 odst. 4 zák. č. 329/2011 Sb., které umožňovaly žalovanému rozhodnout bez návrhu žalobce o prominutí povinnosti žalobce vrátit poměrnou část příspěvku na motorové vozidlo.
20. Žalobce se dále domnívá, že ust. § 12 odst. 1 písm. c) zák. č. 329/2011 Sb. nedopadá na situaci, kdy příjemce příspěvku pozbyde vlastnické právo k motorovému vozidlu z důvodu, že technický stav vozidla neumožňuje příjemci toto vozidlo nadále užívat a kdy náklady na opravu tohoto vozidla značně převyšují obvyklou cenu tohoto vozidla. Za tohoto stavu nelze po příjemci příspěvku spravedlivě požadovat, aby si toto vozidlo ponechal ve svém vlastnictví jenom proto, aby nemusel do státního rozpočtu České republiky vracet příspěvek, který mu byl poskytnut na zakoupení tohoto vozidla.
21. Žalobce se domnívá, že ust. § 12 odst. 1 písm. c) zák. č. 329/2011 Sb. by se mělo ze strany prvostupňového orgánu aplikovat pouze na situace, kdy příjemce příspěvku pozbyde vlastnické právo k vozidlu ze zjištěných důvodů, tj. z důvodů, aby z prodeje vozidla získal majetkový prospěch, nebo převodem vozidla opatří majetkový prospěch někomu jinému. Podle doslovného výkladu ust. § 12 odst. 1 písm. c) zák. č. 329/2011 Sb., který používá žalovaný, bude tedy povinen vrátit příspěvek na vozidlo i příjemce, kterému bude vozidlo odcizeno, což je podle názoru žalobce výklad, který neodpovídá smyslu a účelu ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 329/2011 Sb.
22. Z uvedených důvodů žalobce trvá na svém žalobním petitu s tím, že navrhl též přiznání náhrady nákladů řízení.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud nejprve zkoumal, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), a jde rovněž o žalobu přípustnou ve smyslu ust. § 65, § 68, a § 70 s. ř. s.
24. Krajský soud na návrh žalobce přiznal žalobě odkladný účinek usnesením ze dne 13. 5. 2019, č.j. 33 A 27/2019-13, které nabylo právní moci dne 15. 5. 2019.
25. Ve věci rozhodoval krajský soud v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť byly dány podmínky pro zrušení napadeného rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení jednání. Účastníci sami ani nařízení jednání ve věci nepožadovali.

26. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu vycházel ze správních spisů předložených žalovaným a prvostupňovým správním orgánem.
27. Ze **správního spisu** prvostupňového orgánu vyplývají následující rozhodné skutečnosti. Rozhodnutím prvostupňového orgánu ze dne 20. 7. 2015 byl žalobci přiznán příspěvek na zvláštní pomůcku – zakoupení motorového vozidla ve výši 100 000 Kč. Ke koupi vozidla jsou ve správním spisu založeny podklady (kupní smlouva ze dne 22. 8. 2015 a kopie osvědčení o registraci vozidla Š. S. X s datem převodu ke dni 8. 9. 2015). Dne 30. 12. 2015 bylo vůči žalobci zahájeno řízení o přeplatku na příspěvku na zvláštní pomůcku a rozhodnutím ze dne 7. 1. 2016 byl vyčíslen přeplatek oproti kupní ceně vozidla (90 000 Kč) ve výši 3260 Kč.
28. Dále je ve spisu založena kopie kupní smlouvy ze dne 19. 12. 2018 uzavřené mezi žalobcem a paní Sylvíí Levákovou (kupující), podle níž se kupující zavázala v den podpisu této smlouvy převzít předmětné motorové vozidlo Š. S. X a prodávající se zavazuje tento vůz v den podpisu smlouvy předat, a to za cenu 20 000 Kč. Strany odkázaly podpůrně na režim „starého“ občanského zákoníku (z. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, dále jen „OZ“). Na to bylo prvostupňovým orgánem vydáno prvostupňové rozhodnutí o uložení povinnosti vrátit přeplatek ve výši 50 470 Kč ve lhůtě do 31. 1. 2019.
29. Na to bylo podáno odvolání ze dne 17. 1. 2019, v němž žalobce tvrdil, že podle sdělení servisu je předmětné motorové vozidlo třeba opravit v ceně asi 65 000 Kč, což žalobce doložil kopií protokolu o provedení technické prohlídky ze dne 5. 12. 2018 osvědčující lehké i vážné závady na vozidle. V odvolacím řízení žalovaný žádné další podklady neshromažďoval a přikročil k vydání napadeného rozhodnutí.
30. Žaloba je **důvodná**.
31. Krajský soud úvodem považuje za nutné shrnout právní úpravu přeplatku na příspěvku na zvláštní pomůcku osobám zdravotně postiženým podle právního stavu rozhodného ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Podle ust. § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 329/2011 Sb. v *rozhodném znění platí, že (1) Oprávněná osoba je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže a) nepoužila tento příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce na pořízení zvláštní pomůcky, b) nepoužila vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce, c) v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla **pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce**.*“ Zároveň v odst. 2 jsou upraveny výjimky, kdy oprávněná osoba není povinna vyplacený příspěvek či jeho poměrnou část vrátit. Mezi těmito výjimkami však není uveden prodej vozidla, ani jiný způsob jeho zcizení.
32. Stran eventuálního opětovného poskytnutí příspěvku citovaný zákon stanoví, že „*příspěvek na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla, se opětovně poskytne při splnění podmínek uvedených v odstavcích 2, 5 a 6 nejdříve po uplynutí 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích, počínaje od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém nabylo právní moci předchozí rozhodnutí o tomto příspěvku; to neplatí, jestliže osoba tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátila, popřípadě jí jeho vrácení bylo prominuto.*“

33. V předmětné věci je mezi účastníky spor o naplnění hypotézy zákonného pravidla regulujícího vznik povinnosti vrátit dávku či její poměrnou část, nikoliv o to, v jaké výměře byla tato povinnost žalobci uložena. Klíčem k zodpovězení této otázky je výklad konstrukce „*pozbytí vlastnického práva*“, kterou citované ustanovení obsahuje. Jelikož zákon č. 329/2011 Sb. neobsahuje žádná speciální pravidla pro nabývání a pozbývání vlastnictví k zvláštním pomůckám, uplatní se v tomto ohledu podpůrně předpisy práva soukromého (viz obecně k této problematice stat' Hlouch, L., Vejvalková, Z. Právní rozhledy 23/2005, s. 873 a násl.), a to včetně zohlednění jejich obvyklého výkladu, zásad a soukromoprávních zvyklostí. To však nevylučuje, aby na základě systematicko-teleologického výkladu byly dovozeny ve veřejnoprávním kontextu příp. odchylky korespondující s účelem právní úpravy dávek sociálního zabezpečení.
34. Z hlediska soukromoprávní regulace kupní smlouvy lze vycházet z obecné úpravy nabývání vlastnického práva převodem, která je obsaženo v ustanovení § 1099 NOZ. Podle ní obecně platí, že vlastnické právo k věci určené jednotlivě se převádí už samotnou smlouvou k okamžiku její účinnosti, ledaže je jinak ujednáno nebo stanoveno zákonem. Jde tedy o dispozitivní úpravu, jejíž účinky si mohou strany vyloučit. Naproti tomu „starý“ občanský zákoník (z. č. 40/1964 Sb.) zakotvoval pro převod vlastnického práva k movitým věcem obecně princip okamžiku převzetí věci, nikoliv okamžik účinnosti smlouvy.
35. Pro případ motorových vozidel žádná zvláštní úprava ani v NOZ, ani veřejnoprávních předpisech (zákon č. 56/2001 Sb., o provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů) stanovena není. Jelikož registr silničních vozidel vedený podle citovaného zákona není veřejným seznamem ve smyslu § 1102 NOZ, ale informačním systémem veřejné správy, nevzniká vlastnické právo k vozidlu až zápisem vlastníka do tohoto registru. Tento zápis však má evidenční účinky a z hlediska veřejnoprávního osvědčuje vůli nabyvatele být vlastníkem či provozovatelem vozidla a nést v tomto směru také všechna práva a povinnosti s tímto statutem spojená. Všechny orgány veřejné moci mají možnost také údaje z registru silničních vozidel získat (§ 5 odst. 7 zákona č. 56/2001 Sb.).
36. Samotné hmotněprávní nabytí vozidla však ještě neznamená, že bude vlastník vozidla do registru silničních vozidel zaznamenán. To záleží na tom, zda vozidlo v zákonné desetidenní lhůtě na sebe společným právním jednáním s dosavadním vlastníkem přihlásí (resp. tak učiní při uzavření kupní smlouvy), anebo nikoliv. Hmotněprávní účinky převodu vlastnického práva však nemusí být neměnné. Pokud dojde k odstoupení od smlouvy v důsledky vad plnění (zejm. podstatné porušení smlouvy dle § 2106 odst. 1 písm. d) NOZ), pak podle obecné úpravy obsažené v ustanovení § 2004 NOZ platí, že závazek se zrušuje od počátku a strany jsou si povinny vrátit, co si poskytly (s výhradou modifikací pro částečných či opětujících se plnění). Tento princip (zánik závazku ex tunc) se uplatňoval i v prostředí starého OZ.
37. Pokud žalovaný argumentoval v napadeném rozhodnutí i ve svém vyjádření k žalobě, že žalobce jednoznačně pozbyl své vlastnické právo uzavřením kupní smlouvy, jejíž neověřenou kopii prvostupňovému orgánu sám žalobce dne 19. 12. 2018 předložil, nelze se s takovým výkladem ztotožnit. Předložení písemné kupní smlouvy (soukromé listiny) je pouhým nepřímým důkazem k otázce, zda prodávající (žalobce) skutečně pozbyl vlastnické právo k vozidlu či nikoliv. Prvostupňový orgán i žalovaný se spokojily s tímto podkladem jako jediným důkazním prostředkem k závěru, že žalobce již není vlastníkem vozidla.
38. Předně krajský soud uvádí, že samotná smlouva odkazuje na režim starého OZ, podle něhož platilo, že by vozidlo přešlo do vlastnictví kupující až převzetím věci, nikoliv uzavřením smlouvy. Sama kupní smlouva však zároveň potvrzuje, že při podpisu mělo dojít

k předání kupní ceny i vozidla. Jakkoliv prvostupňový orgán v řízení o vrácení dávky mohl při určitém zjednodušení situace vycházet z toho, že žalobce sám doložil prodej vozidla, tudíž o této skutečnosti zřejmě nepanuje pochybnost, v odvolacím řízení tomu tak již nebylo, neboť žalovaný byl konfrontován s jednoznačnou odvolací námitkou, že žalobce je z důvodu zrušení kupní smlouvy stále vlastníkem vozidla a nepřestal jím být.

39. Ve správním spisu však není dokumentován žádný postup směřující k ověření této soukromoprávní skutečnosti, ačkoliv se v tomto směru nabízelo hned několik způsobů, jak postavit tuto změnu vlastníka vozidla najisto, anebo ji vyvrátit. Předně měl – pokud ne již prvostupňový orgán, tak žalovaný - opatřit výpis z registru silničních vozidel, příp. vyzvat vlastníka k předložení osvědčení o technické způsobilosti vozidla, z něhož by bylo patrné, zda strany kupní smlouvy přikročily k přepisu vlastníka v registru silničních vozidel, či nikoliv. Jakkoliv zápis změny vlastníka nemá konstitutivní účinky, je významnou indicíí a zároveň osvědčením o soukromoprávních vztazích k vozidlu. Dále se nabízelo provedení výsledku prodávající paní S. L., která mohla tvrzení žalobce o odstoupení od smlouvy potvrdit či vyvrátit. Konečně se nabízelo nařízení ústního jednání, při němž by byly pochybnosti o právě stavu věci odstraněny.
40. Krajský soud zdůrazňuje, že tyto otázky jsou předmětem zjišťování skutkového stavu věci (§ 3 správního řádu) prostřednictvím dokazování v duchu principu omezené materiální pravdy, a nikoliv otázkou koncentrace vznesených námitek (§ 82 odst. 4 správního řádu). Navíc v případě rozhodné okolnosti, zda došlo k odstoupení od kupní smlouvy, se jednoznačně jedná vůči skutkovému stavu zjištěnému prvostupňovým orgánem o (eventuální) novotu, která nebyla v prvostupňovém rozhodnutí řešena a na kterou měly správní orgány zcela určitě reagovat.
41. Z judikatury Nejvyššího správního soudu také jasně plyne, že v řízeních, kde má být účastník řízení uložena povinnost z moci úřední (což je i řízení o vrácení části příspěvku na zvláštní pomůcku), je třeba opatřovat z vlastní iniciativy podklady pro rozhodnutí i bez návrhu a zjistit všechny rozhodné okolnosti ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2011, č. j. 2 As 78/2010 – 49, dále také rozsudek téhož soudu ze dne 6. 1. 2011, č. j. 7 As 104/2010-88, přístupné na www.nssoud.cz). To, že žalobce sám k podanému odvolání nedoložil žádný důkazní materiál k tvrzenému odstoupení od smlouvy, nelze klást žalobci k tíži a je třeba tuto vadu odstranit výzvou k předložení listin či jinému doložení rozhodných skutečností. Krajský soud připomíná, že jde o řízení, v němž se zasahuje do vlastnického práva zdravotně postiženého účastníka řízení, kterému je orgán sociálního zabezpečení povinen poskytnout v řízení potřebná poučení, aby neutrpěl v řízení újmu (srov. § 4 odst. 2, 4 správního řádu).
42. Vzhledem k tomu, že správní řízení jako celek ovládá princip jednoty, měl žalovaný pokračovat ve zjišťování skutkového stavu věci a na základě řádně zjištěného stavu věci vyhodnotit odvolací námitky. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je rozhodující skutkový stav zjištěný k datu vydání tohoto rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.r.s.) Pokud tak žalovaný neučinil, zatížil napadené rozhodnutí zásadními vadami, pro něž je nezákonné.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

43. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí trpí vadami ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.r.s., neboť je založeno na zjištění skutkového stavu, které vyžadovalo zásadní doplnění.

44. Vzhledem k tomu krajský soud uvážil ve smyslu ustanovení § 78 odst. 3 s.ř.s. o tom, zda je na místě také zrušení prvostupňového rozhodnutí. Dospěl k závěru, že vzhledem k zásadním vadám při zjišťování skutkového stavu je na místě, aby tyto vady byly odstraněny spíše v řízení před prvostupňovým orgánem než před žalovaným. Proto krajský soud zrušil též prvostupňové rozhodnutí, jak je ve výroku II. uvedeno.
45. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měl plný úspěch ve věci žalobce, jemuž vznikly náklady v souvislosti s právním zastoupením advokátem, kterého si zvolil až v průběhu řízení před soudem.
46. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5.000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1.000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce učinil ve věci prokazatelně dva úkony právní služby, a to konkrétně převzetí a přípravu zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu) a podání repliky (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Celkem tedy náleží na odměně za právní zastupování žalobkyně částku 2600 Kč. Jelikož zástupce žalobce soudu nedoložil, že je plátcem DPH, soud nezvýšil náhradu nákladů právního zastoupení o částku připadající na tuto daň (21 %). Celkem tedy na náhradě odměny za právní zastupování náleží částka 2600 Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit žalobci za podmínek uvedených ve výroku III. tohoto rozsudku.
47. Žalovaný je orgánem sociálního zabezpečení, a proto ex lege nemá právo na náhradu nákladů řízení, navíc v této věci nebyl ani úspěšný (§ 60 odst. 2 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. ledna 2021

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.